

УДК 338.1

ГОНЧАР О. І.

Хмельницький національний університет

ОЦІНЮВАННЯ ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Мета. *Визначення тенденцій розвитку потенціалу вітчизняних машинобудівних підприємств за умов євроінтеграції та обґрунтування підходів щодо оцінювання його величини.*

Методика. *Використаний метод синтезу та аналізу при визначенні тенденцій та факторів що впливають на формування і розвиток потенціалу машинобудівних підприємств України, метод класифікації при дослідженні елементів економічного потенціалу, метод абстрагування при обґрунтуванні основних підходів щодо удосконалення механізму управління потенціалом підприємств.*

Результати. *У ході дослідження виявлено особливості та основні тенденції динаміки розвитку економічного потенціалу підприємств галузі машинобудування України і Хмельницької області. На основі узагальнень результатів PEST-аналізу та SWOT-аналізу машинобудівних підприємств Хмельниччини, визначені сильні та слабкі сторони, переваги та недоліки, політичні, економічні, технологічні та соціальні фактори що впливають на формування потенціалу підприємств, а також запропоновані основні вектори удосконалення управління потенціалом та основні етапи його здійснення.*

Наукова новизна. *Обґрунтовано доцільність застосування науково-методичного підходу до вибору основних факторів, що визначають можливість та тенденції розвитку економічного потенціалу машинобудівних підприємств, інструментів управління процесами його оцінювання та формування, послідовність етапів реалізації.*

Практична значимість. *В результаті проведеного дослідження визначені сильні та слабкі сторони, переваги та недоліки, політичні, економічні, технологічні та соціальні фактори які в першу чергу необхідно враховувати в процесі управління економічним потенціалом. Обґрунтовані етапи формування стратегії управління потенціалом машинобудівних підприємств за умов євроінтеграції.*

Ключові слова: *потенціал підприємства, елементи потенціалу, управління потенціалом, формування, оцінка, розвиток, фактори розвитку, невизначеності, ризик, глобалізація, євроінтеграція.*

Вступ. Трансформація соціально-економічних відносин в Україні знаходить відображення у діяльності усіх підприємницьких структур. Невизначеність та ризики що поглиблюються у зовнішньому середовищі, а також слабка можливість підприємств адаптуватись до ринкових змін, створюють перешкоди їх діяльності. Для збереження позицій на внутрішньому ринку в умовах зростаючого тиску закордонних підприємств та міжнародних корпорацій, що пов'язано із євро інтеграційними процесами, українським підприємствам необхідно шукати та впроваджувати прогресивні

технології та інноваційні рішення, які б розширювали ринкові можливості підприємств, забезпечували конкурентні переваги, сприяли формуванню та розвитку економічного потенціалу.

У такій ситуації діяльність промислових підприємств особливо гостро зазнає суттєвих змін, які передусім пов'язані зі необхідністю модернізації асортименту продукції, ризиками щодо обсягів діяльності, отримання доходів, залученням фінансових ресурсів, збереженням їх конкурентних переваг, можливостями розвитку економічного потенціалу.

Ці зміни актуалізуються для переважної більшості промислових підприємств, в тому числі – машинобудівних. Машинобудівний комплекс України є основою технологічного оновлення усього виробничого сектору національної економіки. Він об'єднує більше 11 тисяч підприємств, де виготовляються різноманітні машини і устаткування, прилади і апаратура, різні види транспортних засобів тощо [1, с. 5]. Частка зайнятих у машинобудуванні працівників є найбільшою серед інших видів економічної діяльності, перевищуючи 20%. Причому це найбільш кваліфіковані працівники, здатні випускати технічно складну продукцію, постійно оновлюючи її асортимент, дбають про усі аспекти діяльності підприємств.

Питання оцінки потенціалу підприємств, забезпечення його конкурентоспроможності постійно знаходиться в полі зору науковців. Про значний науковий внесок у теоретичні та практичні дослідження проблем створення конкурентного потенціалу свідчать розробки зарубіжних та вітчизняних вчених, а саме: І. Ансоффа, Л. Балабанової, М. Білопольського, Б. Буркинського, А. Воронкової, А. Градова, І. Ігнат'євої, О. Кендюхова, Ф. Котлера, Є. Лапіна, К. Макконела, М. Портера, І. Репіної, Г. Савіної, О. Федоніна. Проте низка питань щодо оцінювання потенціалу підприємств, дослідження тенденцій зміни його величини залишаються невирішеними.

Зазначене актуалізує необхідність вирішення проблем теоретико-методичного характеру стосовно формування і впровадження оцінювання величини та динаміки розвитку потенціалу машинобудівних підприємств в умовах глобалізації.

Постановка завдання. Основною метою даного наукового дослідження є визначення тенденцій розвитку потенціалу вітчизняних машинобудівних підприємств за умов євроінтеграції та обґрунтування підходів щодо оцінювання його величини.

Результати дослідження. В умовах глобалізації ринкових процесів для забезпечення стійкого становища підприємств, можливості ефективного використання свого потенціалу та формування перспектив розвитку, потенціал насамперед необхідно визначити та оцінити. Дослідження проблем визначення потенціалу, ідентифікації його елементів досліджувались нами раніше [2]. Слід зауважити, що процес оцінювання потенціалу потребує перебудови усієї системи менеджменту і, впершу чергу, застосування нових підходів до управління потенціалом підприємств, в сучасних умовах – орієнтованого на євроінтеграцію.

Сьогодні існують багато різних видів міжнародних рейтингів та оцінок рівня розвитку країн світу. Глобальні дослідження, що здійснюються відповідними дослідницькими організаціями аналізують найбільш важливі сфери життєдіяльності суспільства в різних країнах світу, а отримані результати використовують для

порівняння між собою цих країн за рядом позицій: політичних, соціальних, економічних, культурних та ін.

Найбільш узагальнюючими та поширеними є наступні рейтинги: індекси глобалізації (KOF Index of Globalization), глобальний індекс миру (Global Peace Index, GPI), індекс легкості ведення бізнесу (Ease of doing business Index), індекс економічної свободи (Index of Economic Freedom), індекс свободи преси (Press Freedom Index, PFI), індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index), індекс сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index, CPI), індекс розвитку людського потенціалу (Human Development Index, HDI) [2]. У контексті оцінки потенціалу країни (макрорівень) і потенціалу окремих господарюючих суб'єктів (підприємств), які ведуть господарську діяльність в умовах конкретної держави, будучи її «утворюючими елементами» (макрорівень), найбільш цікавими є аспекти оцінювання індексу глобальної конкурентоспроможності, який щорічно з 2004 року складається Всесвітнім економічним форумом (World Economic Forum).

Результати підготовки звіту за 2013 – 2014 роки, дають підґрунтя зробити висновок про те, що Україна за останній рік у рейтингу глобальної конкурентоспроможності втратила 11 позицій, з 73 до 84, отримавши показник 4.05 бали з 7 можливих [2]. Подібна тенденція щодо втрати 11 позицій мала місце у таких країн, як Уругвай, Єгипет, Гана і Бенін. Перелік лідируючих країн не змінився, серед них Швейцарія, Сінгапур та Фінляндія які займають 1-ше, 2-ге та 3-тє місце відповідно.

Перші подібні дослідження в Україні проводились з 2006 року. Для характеристики за даною методикою оцінювання положення в Україні і, відповідно – зовнішніх умов формування потенціалу вітчизняних підприємств, виберемо найбільш цікаві для нас країни, а саме: Росію – найбільшого торговельного партнера (до минулорічного періоду), Кіпр – найбільшого інвестора, та країну, в яку прямують понад 80% інвестицій українських компаній, Грузію – вдалий приклад проведення реформ у колишній республіці ССРСР, Естонію – члена ЄС, також колишню державу союзу та Китай – у якому сформувався найбільш динамічний ринок світу.

За методикою узагальнюючі індекси конкурентоспроможності розраховуються на основі 12 основних груп показників, до яких входять інші 113 перемінних, що у свою чергу детально характеризують конкурентоспроможність країн на різних етапах розвитку. За період з 2006 року держави в окремі роки мали як ріст, так і падіння індексів. Україна до 2008 року мала певний приріст показника, але далі – спостерігається його зниження. Так, показник майже закріпився на рівні 2006 року. У 2006 році величина складала 4.05 проти 4.03 у 2013-2014 роках. За цей же період Грузія суттєво поліпшила власні показники (4,15 проти 3,74 у 2014 та 2006 роках відповідно), а в Китаї практично не було зафіксовано регресії: показники відповідно склали 4,83 та 4,55).

Аналізуючи складові - показники оцінки макросередовища в якому відбувається формування передумов діяльності підприємств та розвитку їх потенціалу, слід зазначити, що з усіх показників, Україна лідирує, лише у сфері збереження здоров'я та початковій освіті, крім того, серед 31 виробничо-орієнтованої країни у нас найбільші

обсяги ринку, краща якість вищої освіти та підготовки, трудовий потенціал та інфраструктура. Така ситуація є передумовою формування трудового потенціалу і розвитку інтелектуальної складової. А як доведено [4], саме інтелектуальний потенціал є одним із основних факторів формування потенціалу промислових підприємств.

Аналізуючи інші складники конкурентоспроможності України у 2013 – 2014 роках, слід зазначити, що значно гірші оцінки було отримано за сферами «інфраструктура», «технології», «фінанси» та «бізнес»; а найгірше з «впровадженням інновацій» та «управлінською сферою».

Наступним важливим елементом дослідження було визначення ступеня впливу найбільш проблемних факторів для ведення підприємницької діяльності в країні. Даний показник оцінюється за результатами експертного опитування керівників підприємств та організацій. Результати анкетування були наступні: респондентам були запропоновані для вибору 16 найбільш проблемних чинників. В якості найбільш проблемних було вибрано такі: обмежений доступ до фінансів назвали 16,7% від загальної кількості опитаних, корупція (15,5%), негативний вплив державної бюрократії (13,4%), податкове регулювання (11%), політична нестабільність (10,1%) [4]. Отже, можна зробити висновок, що це найбільш проблемні фактори ведення бізнесу в Україні які мають негативний вплив як на загальну ситуацію, так і на формування економічного потенціалу підприємств, в тому числі і підприємств машинобудування. І, відповідно, найменш негативний вплив на розвиток бізнесу в Україні мають людські фактори: рівень підготовки персоналу та відношення працівників до виконання обов'язків. Тобто, найкращий стан справ в нашій країні з охопленням населення освітою, якості викладання природничих та математичних наук, рівнем розвитку залізниці та обсягах ринку. З часом (з 2006 по 2014 роки) якість освітніх послуг та рівень вітчизняної науки знижуються, дана тенденція формується у зв'язку із низьким рівнем впровадження наукоємних технологій у виробництво та недостатнім фінансуванням розвитку науки.

Крім того, слід звернути увагу на результатах дослідження негативних факторів, що безпосередньо впливають на формування потенціалу підприємств – слід виділити «згубний» вплив управлінської сфери на розвиток бізнесу: оцінка – - 137 із - 167 можливих та залучення інвестицій (- 117).

Пріоритетним напрямом розвитку економіки України в сучасних умовах глобалізації та євроінтеграції є нарощування промислового потенціалу. Машинобудівний комплекс України включає науково-дослідні, конструкторсько-технологічні організації та об'єднує близько 11267 підприємств, з яких понад 82% - малі, понад 16% - середні і лише трохи більше 1% - великі. На підприємствах машинобудування зайнято 22% промислово-виробничого персоналу, приходиться близько 13,4% загального обсягу промислової продукції та понад 15% вартості основних виробничих фондів [5, с. 144].

Сьогодні машинобудівні підприємства виготовляють близько 3,5 тис. найменувань машин та обладнання, у тому числі близько 2 тис. модернізованих та понад 500 нових моделей машин та обладнання для агропромислового комплексу.

Технічні засоби, що виготовляються або можуть виготовлятися, дають змогу механізувати до 85 відсотків робіт у сільському господарстві. Експорт продукції машинобудування становить 53 відсотки обсягу реалізованої продукції галузі. Продукція експортується до 74 країн світу.

Підприємства машинобудування мають специфічні особливості які характеризують їх діяльність та визначають особливості формування, оцінювання і, загалом, управління їх економічним потенціалом. Впершу чергу слід відмітити наукоємність, їх розвиток може бути швидким і ефективним за умови впровадження у виробництво наукових досягнень. А для цього потрібна інтеграція та кластеризація (об'єднання, спільна робота) науково-дослідних інститутів з конструкторськими бюро й заводами. З іншої сторони, машинобудування – трудомістка галузь. Для її розвитку потрібні трудові ресурси високої кваліфікації, особливо важливий розвиток інтелектуального потенціалу. Крім того, галузь – металомістка, питання енерго- та ресурсозбереження особливо важливі для формування ресурсної компоненти потенціалу. І ще важливий аспект: машинобудування має широкі виробничі зв'язки та кооперацію, з різноманітними вітчизняними підприємствами машинобудування, підприємствами суміжних галузей і з підприємствами – міжнародними партнерами.

Галузь машинобудування відіграє важливу роль у формуванні конкурентного середовища країни в цілому. Однак, в умовах євроінтеграції українські машинобудівні підприємства функціонують в умовах жорсткої конкуренції з боку іноземних виробників і за умов відсутності розвинутих ринків збуту. Така ситуація склалася як в країні в цілому, так і у регіонах. Не є винятком і Хмельницька область, де машинобудування займає за обсягами виробництва четверте місце після харчової промисловості, виробництва й розподілення електроенергії, газу, води та виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції [6].

Слід звернути увагу на негативні тенденції щодо динаміки обсягів діяльності підприємств машинобудування. Так, період 2005 – 2007 років характеризувався ростом обсягів випуску і реалізації продукції машинобудування (рис. 1), але криза 2008-2009 років значно вплинула на ситуацію на ринку і спричинила скорочення обсягів випуску продукції та зниження темпів росту галузі.

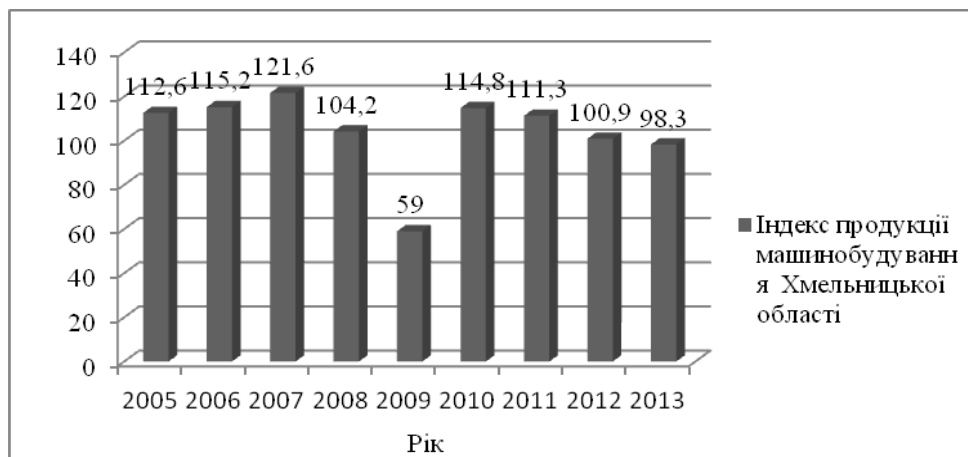

Рис. 1. Динаміка індексів продукції машинобудівних підприємств Хмельницької області (у відсотках до попереднього року)

Такою ж була і загальна тенденція розвитку галузі машинобудування по Україні [7]. Аналізуючи основні показники розвитку підприємств машинобудування Хмельницької області за 2008 – 2013 роки, слід зазначити, що загалом у 2011 році за показником приросту Хмельниччина зайняла за собою 10 місце серед регіонів держави. Зростання випуску продукції спостерігалось у більшості видів промислової діяльності, найбільше – у добувній промисловості (на 35,3 %), виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції (на 13,4 %), хімічній та нафтохімічній промисловості (на 12,2 %), машинобудуванні (на 11,3 %), виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води (на 10,7 %).

У 2011р. в області було реалізовано промислової продукції на суму 12321,3 млн грн, що на 4,5 % більше в порівнянні з 2010 роком та на 21,9 % більше в порівнянні з 2009 роком (рис. 2).

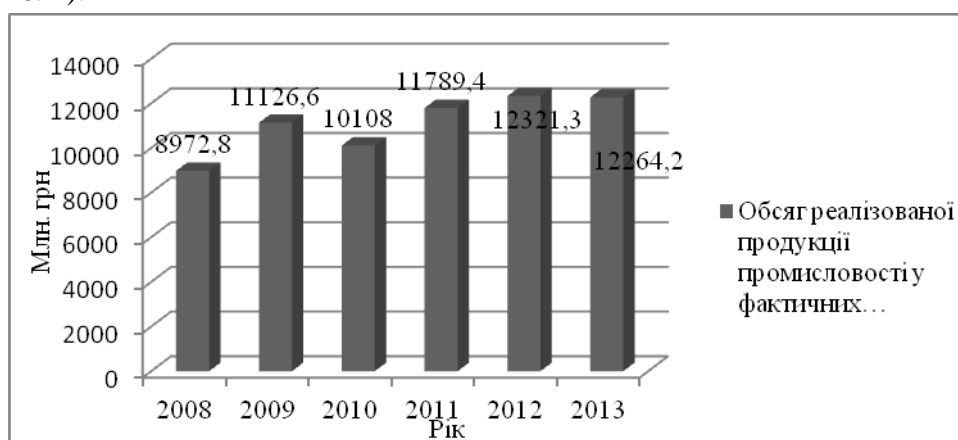

Рис. 2. Динаміка реалізації продукції промисловими підприємствами Хмельницької області за 2008-2013 р.р.

Негативною була тенденція щодо результативності використання потенціалу машинобудівних підприємств. Так, за 2008-2013 роки мало місце поступове зменшення рентабельності їх операційної діяльності. У 2011 році рентабельність складала 3,6 %, що на 2,7 % менше ніж у 2010 році та на 5,3 % - ніж у 2009 році. А у 2013 році, в порівнянні з 2012 роком рентабельності операційної діяльності ще знизилась на 2,8%.

Результати детальної оцінки процесів формування та управління потенціалом 8 машинобудівних підприємств Хмельницької області (було проведено дослідження факторів зовнішнього ділового середовища щодо галузі машинобудування (PEST-аналіз) та аналіз ринкової ситуації щодо продукції машинобудування за факторами потенціалу самої галузі та можливостей і загроз з боку ринкового середовища (SWOT-аналіз)) є основою для ряду висновків.

Так, результати PEST-аналізу свідчать про те, що значною мірою стримують розвиток машинобудівної галузі нестабільні політичні фактори, це в першу чергу: бюджетні кошти, що виділяються на інноваційний розвиток галузі, є обмеженими і не мають суттєвого впливу на переозброєння галузі; можливості законодавчого, нормативного, митного та іншого регулювання обмежені нормами Євросоюзу;

можливості державного регулювання діяльності галузі лежать лише у площині розроблення і впровадження заходів підтримки чи стримування.

За оцінкою дії економічних факторів можна зробити висновок, що для розвитку внутрішнього ринку і збільшення експорту потрібні енергійні дієві заходи щодо організації та формування платоспроможного ринку збуту. Для чого необхідним є втручання державних органів влади та управління щодо стабілізації інфляційних процесів; покращення інвестиційного клімату в державі, у тому числі, дієві заходи щодо залучення іноземних інвесторів. Необхідним є також заохочення підприємств до застосування інновацій та нових енерго- та ресурсозберігаючих технологій.

Дослідження актуальних соціальних факторів формує підґрунтя для висновку, що необхідно сприяти підвищенню статусу вітчизняних підприємств на зовнішньому ринку, і тим самим сформувати умови для забезпечення галузі висококваліфікованими кадрами.

За результатами аналізу діючих технологічних факторів робимо висновок, що необхідно: модернізувати машинобудівну промисловість України. Це значно розширить ринок; оцінити наявний науково-виробничий потенціал у передових напрямках науки і техніки та визначити інноваційні шляхи розвитку; розробити заходи з підвищення інноваційної активності підприємств; провести масштабні НДЕКР з підвищення конкурентоспроможності продукції, що випускається, для підвищення її експортного потенціалу; розробити і реалізувати програми дій з відновлення активної частини основних фондів; популяризувати і стимулювати впровадження сучасних методів управління усіма елементами потенціалу.

В основу методології SWOT-аналізу покладена теорія М. Портера щодо конкурентоспроможності підприємств у власній галузі [8]. SWOT-аналіз діяльності машинобудівних підприємств України є зручним інструментом структурного опису стратегічних характеристик ринкового середовища та дає можливість визначити перспективи розвитку потенціалу галузі і можливі шляхи їх реалізації.

Проведений SWOT-аналіз діяльності галузі машинобудування виявив наступні проблеми: недосконалість механізму середньо- й довгострокового кредитування підприємств та високі ставки кредитування; проблемність та високі ризики залучення зарубіжних інвесторів, негативний вплив законодавчої та нормативної бази, а також нестабільності політичної ситуації; недостатню ефективність механізму часткової компенсації вартості складної техніки та фінансового лізингу; нерозвиненість інфраструктури; застарілість основних фондів, низькі технологічність, інноваційність; трудовий потенціал; низька конкурентоспроможність на зовнішньому ринку та ін.

Таким чином, за результатами проведеного аналізу були виявлені основні фактори, що впливають на формування економічного потенціалу машинобудівних підприємств і які повинні враховуватись при формуванні механізму управління процесами його розвитку із врахуванням та зниженням ризиків і невизначеностей що характеризують сучасний етап розвитку суспільства. Послідовність дій щодо формування стратегії управління потенціалом машинобудівних підприємств представлена на рисунку 3.

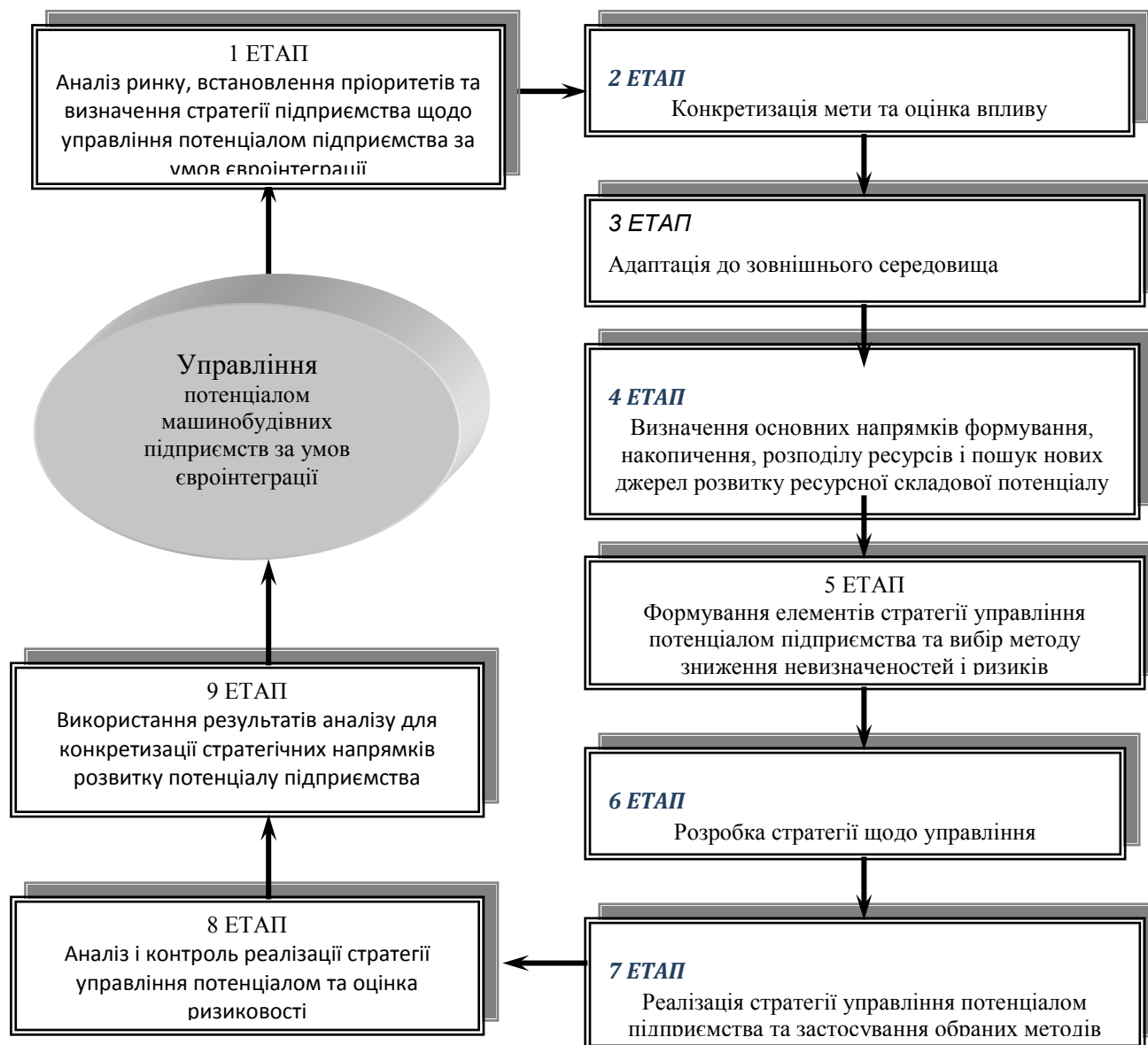

Рис. 3. Етапи формування стратегії управління потенціалом машинобудівних підприємств за умов євроінтеграції

Слід враховувати, що на управління потенціалом підприємств машинобудування впливає їх елементний склад, джерела формування ресурсів та фактори впливу щодо його розвитку. Усі ці аспекти повинні збалансовуватись при формуванні організаційного забезпечення механізму управління потенціалом підприємств з урахуванням невизначеностей та економічних ризиків як системи взаємопов'язаних елементів що посилюються за умов євроінтеграції.

Висновки. Підсумовуючи інформацію статистичного й аналітичного характеру, слід зробити наступні висновки: негативними факторами впливу на розвиток потенціалу підприємств машинобудування України виступають: недосконалість

законодавчої бази; фінансові труднощі підприємств, які не дозволяють забезпечити належне відновлення їх активів, здійснити їх реконструкцію і модернізацію, впровадити досягнення науково-технічного прогресу; низька конкурентоспроможність продукції підприємств машинобудування на зовнішньому ринку; обмеженість паливно-енергетичних ресурсів; несприятлива кон'юнктура на зовнішньому ринку в цілому.

Таким чином, оцінка та формування потенціалу підприємств машинобудування повинні здійснюватись у контексті першочергового подолання зазначених проблем. Однак, ці процеси потребують активного управлінського впливу, який має здійснюватись в певній послідовності, удосконалення механізму управління потенціалом підприємств машинобудування загалом.

Список використаної літератури

1. Машинобудування в Україні: тенденції, проблеми, перспективи / Під заг. ред. чл.-кор. НАН України Б.М.Данилишина. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 308 с.
2. Гончар О.І. Оптимізація елементів процесу управління потенціалом підприємства / О.І. Гончар // Теорія та практика управління економічним розвитком підприємства : монографія: за заг.ред. О.В. Кендюхова. - Донецьк: ДВНЗ "ДонНТУ". - 2013. - Т 2, С. 250-260.
3. Аналіз індексу конкурентоспроможності України в 2013-2014 рр. / інфографіка. - <http://infolight.org.ua/charts/pryami-inozemni-investiciyi-v-ukrayini-zavidami-ekonomichnoyi-diyalnosti-stanom-na-31122012r>
4. Гончар О.І. Інтелектуальний потенціал як один із основних факторів розвитку промислового підприємства / О.І. Гончар, В.М. Намясенко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, 2013. – № 3, Т. 2. – С.55-58.
5. Авдей О.К. Тенденції розвитку машинобудівного комплексу України: сучасний стан та перспективи / О.К. Авдей // Розвиток фінансових методів державного управління національною економікою: зб. наук. праць ДонДУУ. - Т. XIII. - 2012. - С. 143-147.
6. Сайт головного управління статистики у Хмельницькій області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.km.ukrstat.gov.ua>
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua
8. Портер М. Стратегія конкуренції. Методика аналізу галузей і діяльності конкурентів / М. Портер. – К. : Основи, 2002. – 450 с.

ОЦЕНКА ДИНАМИКИ РАЗВИТИЯ ПОТЕНЦИАЛА МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ ИНТЕГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ

ГОНЧАР О.И.

Хмельницький національний університет

Цель. Определение тенденций развития потенциала отечественных машиностроительных предприятий в условиях евроинтеграции и обоснование подходов к оценке его величины.

Методика. Использован метод синтеза и анализа при определении тенденций и факторов влияющих на формирование и развитие потенциала машиностроительных предприятий Украины, метод классификации при исследовании элементов экономического потенциала, метод абстрагирования при обосновании основных подходов по совершенствованию механизма управления потенциалом предприятий.

Результаты. В ходе исследования выявлены особенности и основные тенденции динамики развития экономического потенциала предприятий отрасли машиностроения Украины и Хмельницкой области. На основе обобщений результатов PEST-анализа и SWOT-анализа машиностроительных предприятий Хмельницкой, определены сильные и слабые стороны, преимущества и недостатки, политические, экономические, технологические и социальные факторы, влияющие на формирование потенциала предприятий. Предложены основные векторы совершенствования управления потенциалом и основные этапы его осуществления.

Научная новизна. Обоснована целесообразность применения научно-методического подхода к выбору основных факторов, определяющих возможность и тенденции развития экономического потенциала машиностроительных предприятий, инструментов управления процессами его оценки и формирования, последовательность этапов реализации.

Практическая значимость. В результате проведенного исследования определены сильные и слабые стороны, преимущества и недостатки, политические, экономические, технологические и социальные факторы которые в первую очередь необходимо учитывать в процессе управления экономическим потенциалом. Обоснованные этапы формирования стратегии управления потенциалом машиностроительных предприятий в условиях евроинтеграции.

Ключевые слова: потенциал предприятия, элементы потенциала, управления потенциалом, формирование, оценка, развитие, факторы развития, неопределенности, риск, глобализация, евроинтеграция.

ASSESSMENT THE POTENTIAL DEVELOPMENT DYNAMICS OF UKRAINIAN MACHINE-BUILDING ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF INTEGRATION

GONCHAR O.

Khmelnitsky National University

Purpose. Trending development potential of domestic machine-building enterprises in the conditions of European integration and the rationale for the approach to the assessment of its value.

Methodology. The method of synthesis and analysis in determining trends and factors affecting the formation and development of the capacity of the machine-building enterprises of Ukraine, the classification method in the study of the elements of the economic potential, the method of abstraction in the justification of the main approaches to improve the management mechanism potential enterprises.

Findings. The study identified the main features and trends in the development of the economic potential of companies in the industry of mechanical engineering Ukraine and Khmelnytsky region. On the basis of generalization of the results PEST-analysis and SWOT-analysis of engineering enterprises Khmelnytsky, identified strengths and weaknesses, advantages and disadvantages, political, economic, technological and social factors that influence the capacity building enterprises. Ppredlozheny main vectors to improve the management capacity and the main stages of its implementation.

Originality. Expediency of scientific and methodical approach to the selection of the main factors determining the opportunity and development trends of the economic potential of the machine-building enterprises, process management tools evaluation and formation stages of the sequence.

Practical value. The study identified the strengths and weaknesses, advantages and disadvantages, political, economic, technological and social factors that first need to be taken into account in the management of economic potential. Reasonable steps of forming a strategy for managing potential machine-building enterprises in the conditions of European integration.

Keywords: *potential of the enterprise, the elements of building management capacity, formation, evaluation, development, development factors, uncertainty, risk, globalization, European integration.*